

- a) „Valged husaarid“ — solist — Eily Eskola-Kubias, My Granberg, Soia Kalevi, Vaili Olbrei-Kuurmann, Erika Määrits, Dionis Anvelt, Herman Braunsveig, Valentin Lind, Arkadi Pailo
- b) Valse acrobatique — solistid — My Granberg ja Verner Hagus, Karin Deväs, Eily Eskola-Kubias, Soia Kalevi, Hilda Malinng, Erika Määrits, Valentine Vassiljeff.
- c) „Grande valse“ — solistid — Klaudia Maldutis ja Artur Koif, (oma kompositsioon), Eln Lepp-Strobel, Vally Olbrei-Kuurmann, Senta Ols, Asta Saar, Sinaida Rogendbaum, Dionis Anvelt, Boris Blinoff, Herman Braunsveig, Valentin Lind, Rein Rannik.

„Sügismanööveri“ sündmuslik.

1. vaatus. Paruniproua Risa Marbachi lossi ees on tihel tihel jultemas ja näkklemas mõisavalitseja Starke, kes peab hoolitsema lossis manövrile puhul korraldatava peo eest, ja vana teenor Lajos, Viimaselt kuuleme, et ta on jäänud trunks oma endisile isandale, kelle noore võsu alles hiljuti on lossist välja sõnud „punaane parunn“; too on aga vahpeel surund ja jäänud Risa leseks.

Ilmuu proua Risa daamide seltskonnaga. Uudishimulikult loetakse sõjaväe ohvitserkonna koosseisu sisaldavast praamutat neude härrade nimesid, kes kuuluvad saabuvasse väeosas. Nende seas on määratud ka tlemleitnant Lörenty, kelle nimi võib Risa segadusse. Pärast daamide lahkumist saabubki Lörenty tihes oma vahmeistriga; ta kirjutab värvavale lossi määratava sõjaväelaste arvu. Ta näib seda lossi tundvat. Peagi on kohal ka kabe kindrali titar Trezka, kes on Lörentyile järele kihutanud tihes oma austaja vabatahtlik Marosiaga, ja teeb nänd tlemleitnantide riika armuavalduse. Lörenty selgitab, et kabe pettumus armastusalal on ta teinud peesisinistiks naiste suhtes.

Pärast Trezka, Marosi ja Starke omavahelist etteastet saabuvadki juba husaarid ritmeister Emerichi juhatusel. See tutvustab väeosa ohvitseri mõisaprouale. Lörenty puhul mainib Risa erutatult, et nad üksteist vist tundvat — kuid ohvitser eitab seda. Ohvitseride seltskond palutakse lossi pidulanda. Lörenty jääb väljale, kus teda tuleb usutlema vana Lajos ja tunneb temas ära oma endise „noore armulise härra“. Ülemleitnant aga keeldub end Lajosile tunda andmast.

Kohale jõuab oma jalaväerühmaga kummaline erukadett Vallerstein, kes ei tunne isegi komandosõnu ega oska rühma seisma jätta. See õnnestub tal alles rühmavanema Turi abiga. Vallersteini umistus lossiprouast kuuldes saadab Lörenty ta lossi peole, ja võtab tle ta kohustusel väljale. Seal ilmub teda häirima valitseja Starke vahuväina- ja suupistekorviga, mille lossiproua Lörentyile saatnud. Lörenty annab korvitoojale korvi — kuid ei keeldu liigutatult vastu võtmast vana Lajosilt ta õhtusõõgi portsjoni. Vanad sõbrad on üksteist leidnud!

Lajos lahkunud, tuleb Lörenty lõppeks lossiproua ise kiusama sisse-kutsesega. Kõnelusest selgub, et nende ilusad tihised mälestused on vahe-

peal variatud süngest sündmusest: Risa on olnud sunnitud abielluma mehega, kes Lörenty isa vekslid kokku ostes omandas ta sugukonna-lossi ja laskis ta sealt välja visata. Seepärast keeldub Lörenty täna tle oma endise kodu läve astumast — ent annab ausõna, et kui ta seda teeks, siis jääks peole valge päevani.

2. vaatus. Risa lossi saalis on ball täies hoos. Marosi hilgab siin oma seltskondlike- ja lauljävõimeteaga. Lajosiga võideldes tungib sisse solvunud Vallerstein. Ta suudab imponeerida valitseja Starkele, ent mitte Marosile, kes nimetab teda „kõnniks“. Sama sõna kuulab ta ka teisel husaariohvitseridel, kui kaebab nelle seda juhtumit. Järgneb siisen Trezka ja Marosiaga; daam on huvitatud tõrksast Lörentyist, ni et Marosi tunneb end Othellona. Neude lahkudes satub Risa kokku Vallersteiniga ja kuulab, et selle oma „sõbra“ kaudu saatvat Lörenty talle teravisi.

Trezka on oma sõbratarile armukade armastusrennadi pärast, mille Risa laulab läbi akna „tähtedele“, ta parastab, kui väljast keegi laulule ei vasta. Ent Risa viskub tlemelikusse ja tantsutuhinasse. Kui saali ilmub üksteise järel kolm sõdurit tähtsate teadetege ohvitseridele — vaenlane hignevad! —, siis Risa ässitab kõiki jätkama lõbusenist. Ohvitserid alistuvad ta mõjule, ni et nende äratamiseks „meelemärkusele“ on sunnitud lossi ilmuma Lörenty. Kui väljast kostvate pankude astub talle teele ette ja tuletab meelde ta ausõna. Lörenty on meeleheitel, kuid teda seob tööpoolest ta lubadus jättda valge päevani lossi, kui ta sinna hetkekski peaks sisse astuma.

Risale kättetamiseks teeb ta armuavalduse ja abieluettepaneku Trezkaile, kes ilmub saali. Näid satub lõbusenishullustusse omakorda Lörenty, ega taha midagi kuulda kaskudest asuda oma kohale. Ka ritmeisterist ta ei hooli, ja kui Risa ise palub teda tulla mõistusele, siis Lörenty vastab kibedalt, et ta jääb siia — lõplikult purustatuna.

Peagi on kohal „vaenlased“ ja kõrgeim tlemus — kindral Lohony. See vanahärra muiststap raevumult, et kogu lõbusenud ohvitseride-seltskond läheb sõjakohtu alla, kõigepealt aga homme tema juurde et-tekkandele.

3. vaatus algab lõbusa stseeniga oma härrade saapaid puhastavate ohvitserikäskjalged vahel. Unisele Marosile teatab Lajos, et prelli Trezka on nutnud kogu õõ aias praeguseni. Marosi toob oma armsama sooja ja tahab talle teha selgeks, et Lörenty armastab ainult Risat. Kuuldes aga, et tlemleitnant on kihlunud hoopis Trezkaaga, on ta elamusid muudugi kibedat ja ta kaob. Kohituvad Trezka ja Risa; nende vahel läheb võitluseks Lörenty pärast. Kui aga ilmub tiliobjekt ise ja näitab huvi ainult Risa vastu, siis Trezka solvub ja loobub temast. Lörenty ja Risa mõistavad kahekesi teineteist paremini ning jõuavad leppimises kaehustusen. Seda juhtub aga nägema Trezka ja kootab lõplikult lootused.

Hädise Vallersteini järel ilmuvad ohvitserid ja lõppeks Lohony. Kindral muiststap endist viisi — kuid kavaleerina lasseb end kohe leevendada majaproual, kes tuleb saali. Jäädles Lohonyaga kahekesi tahab Risa teda paluda Lörenty pärast. Seal aga ilmub Marosi ja teatab marssalle ahastades, et ta titar on äsja kihlunud tlemleitnant Lörentyga. Lohony on uudisest rõõmsalt erutatud ja ta simpantid on koheselt Lörenty päralt. Siiski saabub väljast toimuvast „ettekandest“ kohutavaid uudiseid: Lörenty võinud kogu süü enesele ja kindral käsutanud ta krt-minaalettekandele. See ettekanne neljasilma all osutub aga väga kodu-seks. Lohony on isalik, ütlikab tagasi Lörenty lahkumispäve ja määrab talle 24 tundi tubast aresti!

Õnnelik kindral toob kohale oma tütre — kuid ei saa Lörentyist siiski endale väimeest, kuna Trezka ise on võtnud mõistuse pähe ja kuulutab, et „härra tlemleitnantidiga“ sobib ainult Risa.